

Utbildningsinspektion i Ransta skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1-6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Ransta skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	20
Skolbarnsomsorg	93
Grundskola	131

Uppgiften om antalet elever är från februari 2005.

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass och grundskola åk 1-6. Det finns en klass inom varje årskurs.

På skolan finns en rektor som varit ansvarig för verksamheten de senaste tre åren.

Skolans huvudbyggnad är från 1964 och större tillbyggnader har skett 1969 och 1975.

Genomförandet av inspektionen i Ransta skola

Skolverket sände den 22 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Ransta skola har bestått av undervisningsrådet Inger Nyberg-Gummesson och expert Maria Benet. Besök i Ransta skola genomfördes den 22 februari 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Ransta skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Ransta skola genomfördes formella intervjuer med rektorn, lärare, övrig personal, elever, elevråd samt föräldrar. Lektioner besöktes och informella samtal fördes med personal och elever på skolan.

Inspektionen avser förskoleklassen och grundskolan.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Vid inspektionstillfället uppfattade inspektörerna skolan som lugn och eleverna som trygga och inspektörerna såg inte någon skadegörelse eller klotter. Föräldrarna uppgav att barnen blir sedda, känner igen varandra och all personal och att skolan är lagom stor, faktorer som upplevs skapa trygghet. I besökta klassrum kunde inspektörerna se "elevernas regler", "pingisregler" och "fotbollsregler", hänga på väggarna. Eleverna uppger att det är roligt att gå till skolan att de känner sig trygga, känner all personal och vet vem de skall vända sig till. I dokumentet "Ransta rektorsområde", skrivs att trygghet – självförtroende – samarbetsförmåga – kreativitet, är skolans honnörsord.

Rektorn informerade inspektörerna om att man genomför en elevenkät avseende trygghet och självkänsla, varje år och att resultaten sammanställs muntligt och följs upp på klassnivå av respektive lärare.

Rektorn, personalen, föräldrarna och eleverna uppger att det förekommer en del bråk och kränkningar på skolan. Samtidigt uppfattar de att skolans personal agerar då problem uppstår och att skolan i stort är trygg för eleverna. Föräldrar och elever uppger dock att undantag finns, då vissa lärare kränker elever inför andra, att vissa elever upplevs vara "hackkycklingar" och att vissa lärare tittalar eleverna på olämpligt sätt. Föräldrar och elever uppger även att personalens agerande är starkt lärarberoende då bråk, eller mobbning förekommer.

Inspektörerna bedömer att skolan är trygg för de flesta elever och att personalen arbetar mot kränkande behandling. Men för att som läroplanen uttrycker det skapa en social gemenskap och trygg miljö för alla bör skolan ytterligare analysera vad som ligger något bakom en del föräldrars och elevers synpunkter på att inte all personal agerar då bråk eller kränkningar förekommer. Dessutom bör analysen även omfatta de kränkningar som eleverna och föräldrarna uppger förekommer mellan vissa vuxna mot elever.

I Ransta skolas kvalitetsredovisning för året 2003/2004 konstateras avseende elevinflytande att det finns kamratstödjare i åk 3-6 och att demokratidokumentet "alla barn är allas barn" har bearbetats. Det framgår dock inte i kvalitetsredovisningen om elevinflytandet har ökat.

Eleverna i elevrådet anser att rådet är viktigt och att det är frågor av "skolgårdskaraktär" och elevregler som dominerar. Eleverna uppger vidare att de inte har

inflytande i undervisningen, ”fröken bestämmer”. Flera elever som inte deltar i arbete med rådet uppger att de inte upplever rådets arbete som speciellt betydelsefullt eller inte vet vad rådets uppgift är.

Inspektörerna bedömer att elevinflytande finns på skolan men att elevernas inflytande i undervisningen är mycket begränsat och varierar mellan lärare. Samtliga elevintervjuer antyder att elevernas verkliga inflytande avtar ju äldre eleverna är. Inspektörerna är tveksamma till om inflytandet ökar med stigande ålder, vilket skolförfattningarna ställer krav på. Genom att stärka elevernas möjlighet till inflytande och delaktighet i undervisning och i råden ytterligare tror inspektörerna att elevernas förmåga att ta ansvar för sin studiesituation kan förbättras.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet avseende normer och värden är acceptabelt. Bra är att eleverna i allmänhet känner sig trygga men tryggheten kan öka. Vidare bör skolan analysera synpunkterna på kränkningar både mellan elever och mellan vuxna och elever.

Elevernas inflytande i elevrådet och i undervisningen är godtagbar men bör utvecklas ytterligare.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I elevintervjuerna uppges att man känner till och att man pratar om sociala mål och att de också finns anslagna i klassrummen. Några elever uppgav att de känner till kunskapsmålen, men i allmänhet känner de inte till dessa. Eleverna uppger att böckerna styr undervisningen. För att eleverna, som läroplanen uttrycker det, ska ha möjlighet att ta ansvar för sina studier krävs bl.a. att skolan delger eleverna målen för utbildningen. Lärarna uppger att målen inte diskuteras gemensamt på ett strukturerat sätt. Inspektörerna bedömer att eleverna kännedom om målen för utbildningen bör förbättras.

Rektorn uppger att nationella prov i åk 5 infördes 2003 och genomfördes på skolan första gången under vårterminen 2003. Resultaten av de nationella proven i åk 5 är i vissa avseenden goda. 96 procent av eleverna har nått målen i engelska och svenska, medan 80 procent har nått målen i matematik. Rektorn uppger att resultaten generellt är bättre nu än jämfört med år 2003 (som effekt av det extrastöd som har getts under hela 2003). Ransta skola har en ”testplan” för utvärdering och uppföljning av elevernas kunskaper och lärarna uppger att de har gjort mycket diagnoser i åk 4 och enkäter för alla barn i förskoleklassen. Inspektörerna bedömer att resultaten bör förbättras och skolan bör, trots sin testplan, sammanställa kunskapsresultaten på skolnivå för alla ämnen och år.

Inspektörerna bedömer att eleverna uppvisar varierande lust att lära vilket också föräldrarna uppger. Bättre målkännedom kan enligt inspektörerna ge förutsättningar för större elevinflytande och för eleverna att känna större lust att lära.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna resultatet av det pedagogiska arbetet är förhållandevis gott när det gäller svenska och engelska i de nationella proven. För att få en bild över elevernas kunskapsutveckling bör skolan sammanställa erhållna resultat i samtliga ämnen på skolnivå. Elevernas kännedom om målen för utbildningen bör stärkas ytterligare.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Alla klasser har klassråd en gång per vecka, då frågor diskuteras och skickas vidare till elevrådet som också träffas en gång per vecka. Två elever representerar sin klass i elevrådet. Varje klass har en bok där alla frågor antecknas, en stående fråga handlar om ”hur eleverna mår”. Eleverna uppgav att alla skolans regler har tagits fram i elevrådet och att de revideras då och då vid behov. Eleverna uppgav att frågorna är mest trivselrelaterade men att de också fått igenom frågan om nya fotbollsmål. Många frågor faller dock på att det inte finns pengar till att genomföra det som eleverna önskar. Varje elevrådsmöte protokollförs och protokollen samlas i en pärm. Eleverna uppgav vidare att de inte vet vad elevinflytande och demokrati handlar om och de vet inte hur begreppen kan kopplas i deras vardag.

Elevintervjuerna visar att elevinflytandet i undervisningen är begränsat men sker i viss mån t.ex. genom att eleven får välja arbetssätt inom ramen för teman och välja att arbeta enskilt eller i grupp.

Inspektörerna bedömer att skolan behöver analysera hur lärare och arbetslag arbetar med elevinflytandet, samt diskutera och definiera vad man anser elevinflytande och demokrati innebär och hur det ska omsättas praktiskt i verksamheten.

I intervju med elevvårdsteamet uppgavs att rivalitet och kottier mellan elevgrupper förekommer, men att enstaka elever sällan är utsatta för mobbning eller utanförskap. Lärarna uppgav att man inte arbetar med utanförskap och mobbning på ett strukturerat sätt. Eleverna uppgav att man för värdegrundsdiskussioner i alla klasser på något sätt. Alla på skolan vet vart man skall vända sig om kränkningar uppstår. Alla intervjuade är, som nämnts under område ett, eniga om att personalen agerar på något sätt, om kränkningar sker. Föräldrar uppgav att många frågor kring kränkningar och mobbing även tas upp och diskuteras på fritids på ett mycket bra sätt.

På skolan arbetar man med kamratstödjare som innebär att vissa elever väljs ut för att hjälpa och stötta sina kamrater då de blir kränkta, hamnar i bråk eller blir mobbade på något vis. Eleverna turas om att vara kamratstödjare en termin i taget. Det finns också ett utbyggt faddersystem. Faddrarna träffas någon gång under terminen och har gjort en bok tillsammans.

I Ransta skola finns en "Arbetsplan Kränkande särbehandling". Första sidan handlar inte om elevers situation på skolan, avseende kränkande behandling, utan beskriver kränkande särbehandling utifrån en arbetsplats. På de följande sidorna i dokumentet beskrivs mobbning i ett allmänt perspektiv. Sista sidan anger rutin för "behandling mot akut mobbing", avsedd för personalen, avseende mobbning mellan elever. Således finns inget om förhållandet om vuxen kränker elev, vilket eventuellt kan förklara bristen på agerande då eleven upplever att de ibland blir kränkta av vuxna. Planen är okänd bland eleverna och bland intervjuade föräldrar, men uppges vara under bearbetning tillsammans med elever, personal och föräldrar.

Inspektörerna bedömer att skolan har ett förebyggande och åtgärdande arbete mot kränkande behandling, som ändå kan stärkas enligt beskrivning i område 1. Alla vet att kränkningar inte är tillåtna, att vissa klassregler gäller och att åtgärder vidtas om det sker. Skolan bör förändra programmet mot kränkande behandling så den innefattar en definition av kränkande behandling ur ett elevperspektiv, förebyggande åtgärder och en beskrivning av vad som sker om en vuxen kränker en elev. Programmet bör göras känt bland de berörda, d.v.s. också bland elever och föräldrar.

Eleverna uppger att de får fysisk aktivitet genom att gå till skogen en gång i veckan eller promenera 15-20 min med hela sin klass varje morgon.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans arbete med arbetsmiljö och delaktighet är acceptabel. Skolan bör dock analysera hur lärare och arbetslag arbetar med elevinflytandet och tillsammans med eleverna definiera vad man avser med elevinflytande och elevdemokrati. Vidare bör programmet mot kränkande behandling revideras. Programmet bör även göras känt bland samtliga berörda.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

På Ransta skolan har lärarna gemensamt konkretiserat de nationella kursplanemålen för alla ämnen i åk 1-3. För åk 4-6 saknas det sådana beskrivningar. Personalen och rektorn uppger att de nationella kursplanerna inte diskuteras sär-

skilt mycket på de gemensamma träffar som sker på skolan. Rektorn uppger att hon har stort förtroende för lärarnas professionalitet att erbjuda eleverna "rätt" utbildning och att, via tester, utvärdera kunskapsutveckling. Utvärdering av lärandet sker på olika sätt t.ex. genomförande av diagnoser, tester, läxförhör och prov. Lärarna uppger att de har egna sätt att sammanställa elevernas kunskapsresultat.

Inspektörerna bedömer att diskussionerna kring kursplanemål och hur dessa kan utgöra grund för undervisningsmetoder bör utökas.

Eleverna och lärarna uppger i intervjuerna att eleverna oftast arbetar en och en, och att arbete i smågrupper förekommer, men inte särskilt ofta. Eleverna uppger att även då de har grupparbeten och "får forska" har var och en varsin uppgift att arbeta med, t.ex. olika teman. Eleverna uppger även att de inte har något schema, utan går till sitt klassrum och får då veta vilket ämne de skall arbeta med. Förskoleklassen kan välja på många olika saker att göra, måla, klä ut sig spela spel mm. De arbetar med en egen arbetsbok, "röda boken", som de kan räkna i, rita, lära sig alfabetet och läsa. Äldre elever arbetar ibland med teman, t.ex. rymd och Astrid Lindgren.

Rektorn uppger att man arbetar med att ta fram individuella utvecklingsplaner för alla elever som sedan skall utgöra underlag för utvecklingssamtalen. Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin med föräldrar och elever. Lärarna uppger att i årskurs 2 skickar man hem ett antal frågor som föräldrar bes att fylla i inför utvecklingssamtalen. Eleverna får också svara på ett par frågor under skoltid inför utvecklingssamtalet. Barnen upplever att de får berätta själva under samtalet och lärarna visar elevens diagnos resultat från matte och svenska. Föräldrarna uppger att de i stort är nöjda med utvecklingssamtalen, men samtalen kan tydligare kopplas till kursplanemålen.

Skolan lägger mycket tid och arbete för att identifiera elever i behov av stöd och dessa dokumenteras på ett tydligt sätt. Varje vecka har man "barnprat", då stöd behoven diskuteras och revideras. Personalen uppger att stöd ges, till ca 5 elever åt gången, främst i matematik, engelska och svenska en stund varje dag. I årskurs 2 har man utvecklat ett lyckosamt läsprojekt, "15 minuter om dagen", i samarbete med fritids för att förbättra alla elevers läsförmåga. Eleverna känner till att man kan arbeta med specialpedagog i ett litet rum.

Då särskilda stödåtgärder har identifierats, upprättas åtgärdsprogram i samråd med eleven och förälder. Skolan har en väl utvecklad mall för åtgärdsprogrammen. Stödåtgärder i åtgärdsprogrammet diskuteras och utformas på elevvårdskonferenser (EVK) som leds av rektorn.

Samtliga intervjuade är överens om att elever i behov av särskilt stöd identifieras men är osäkra på om stöd ges i tillräcklig omfattning framförallt i andra ämnen än de tidigare nämnda. Personalen uppger också att de stödresurser som finns på skolan kanske kan nyttjas på andra sätt än vad som görs.

Inspektörerna bedömer att det är bra att stödbehov identifieras, men att det är viktigt att analysera om stöd ges i tillräcklig omfattning i alla ämnen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans pedagogiska verksamhet i vissa avseende är god, exempelvis vad avser identifieringen av elever-

nas stödbehov. Ett förbättringsområde är diskussionerna kring kursplanemål och undervisningssätt. Skolan bör vidare analysera om stöd ges i tillräcklig omfattning i alla ämnen.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Enligt rektorn fungerar samarbetet med förvaltningen bra och rektorn uppfattar att hon får stöd för de frågor som hon vill driva inom sin verksamhet. Rektor uppger att träffar med förvaltningschefen sker totalt tre gånger per läsår. Två gånger i samband med rektorsträffar för Östra området och en gång i samband med utvecklingssamtalet, samt vid möten med alla rektorer en gång per månad.

Det finns flera styrdokument för Ransta skolan. Skolans ”Arbetsplan för Ransta rektorsområde 2004-2005”, anger förskolans och skolans mål och anger övergripande och kortfattat vad verksamheten skall arbeta med under läsåret. Där emot saknar arbetsplanen beskrivning av hur målen för utbildningen ska nås och följas upp, vilket grundskoleförordningen ställer krav på.

Enligt skolförfattningarna skall varje skola upprätta en kvalitetsredovisning som skall innehålla mål, resultat, analys och förslag till förbättringsåtgärder. Det finns en kvalitetsredovisning för Ransta skola för år 2003/2004 som innehåller mål, beskrivning av arbetssätt, i viss mån resultat, viss analys och inslag av förslag till åtgärder. Kvalitetsredovisningen följer kommunens mall för hur en sådan skall se ut. Personalen uppger att de inte har varit delaktiga i utformningen av kvalitetsredovisningen i någon större grad.

Dokumentet är inte känt hos personalen och används inte aktivt i verksamheten.

På skolan gör lärarna regelbundna utvärderingar inom sina ämnesområden beskrivna ovan under område fyra. Rektor uppger att hon följer upp utvärderingsresultaten via veckovisa träffar med alla lärare, och att dessa möten utgör underlag för styrning och ledning. Uppföljningarna är muntliga och sker i form av dialog och diskussioner kring viktiga arbetsområden. Rektor uppger att hon, under våren, vill prioritera EU projektet Mål 3 kring kompetensutveckling som omfattar miljö och utemiljö samt data och teckenspråk. Dessutom uppger rektor att arbetet med att utveckla skolans organisation kring arbetslagen, för att gagna elevernas behov att bli sedda och trygga är angeläget på skolan. I intervjuer med personal uppges att ansvaret för den pedagogiska ledningen och det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan i första hand ligger på lärarna själva. Vidare uppger såväl lärare som elever att rektor inte är ”synlig” på skolan i högre grad och man uppfattar att rektor inte fullt ut har förtroget med

verksamheten. Intervjuer med föräldrar bekräftar den uppfattningen. Alla intervjuade elever kände inte till vem som är skolans rektor.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Ransta skola har en viss struktur för styrning och ledning men trots det kan den pedagogiska ledningen utvecklas, liksom den lokala arbetsplanen. Därutöver bör tydligare utvärderings- och uppföljningsarbete ske på övergripande skolnivå och kvalitetsredovisningen göras känd.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Rektorn har god kontroll över att skolans timplan följer den nationella. Ransta skola har inga elever som läser Svenska som andraspråk eller har modersmålsundervisning men erbjuder det. Enligt grundskoleförordningen skall elevernas erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Elevens val, för elever i åk 1-3, finns i form av kommunövergripande satsningar, RIK, på olika aktiviteter, där eleverna får välja t.ex. skridskor och dans. Rektorn uppger att elevens val för elever i årskurs 4-6, erbjuds i form ämnesförstärkning. Eleverna och föräldrar uppfattar inte att eleverna erbjuds några valmöjligheter. Inspektörerna bedömer att elevens val i realiteten inte erbjuds i årskurs 4-6.

Rektorn uppger att information från skolan, t.ex. skolkatalog och möteskallelser skickas regelbundet till alla vårdnadshavare. Vissa lärare har daglig kommunikation med hemmet via kontaktböcker, vilket föräldrarna uppskattar. Eleverna i åk 2 uppger att de får vara delaktiga såväl i utformningen av den information som skall skrivas till hemmet och också i själva skrivandet för hand och på datorn.

Rektorn uppger att eleverna som en del av No – och teknikundervisning får besök från Sala - Heby energi, enligt tecknat avtal med Sala kommun. Eleverna i åk 5 uppges även göra ett studiebesök. I elevintervjuerna framkom att undervisningen i naturorienterade ämnen och teknik sker i liten omfattning och flera elever uppgav att de inte har lektioner i dessa ämnen. Inspektörerna kan konstatera att No-ämnen och teknik inte finns utsatta på elevscheman. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera om alla moment enligt kursplanerna följs.

Rektorn uppger att det inte finns funktionshindrade elever på skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna tillgång till utbildning och omsorg i år acceptabel. Skolan måste dock se över om undervisningen i naturvetenskapliga ämnen och teknik följer de nationella mål som kursplanerna för grundskolan anger. Elevens val måste erbjudas i enlighet med författningarnas krav.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Enligt skollagen är kommuner skyldiga att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Rektorn för Ranstaskolan uppger att skolans lärare, såväl som på ett vikariat på 30 procent, har utbildning avsedd för den undervisning de ska bedriva. Enligt Skolverkets statistik för 2003/2004 hade knappt 90 procent av lärarna pedagogisk utbildning. På skolan erbjuds kompetensutveckling som all personal var delaktig i samt processledarutbildning som rektorn och ett par lärare deltar i. All personal har en individuell kompetensutvecklingsplan och kompetensutveckling ges.

Inspektionen visar att lokalerna är ändamålsenliga, datorer finns, läromedel, material och utrustning i övrigt är bra.

Eleverna uppger att de gärna använde skolans bibliotek, och eleverna uppskattar i allmänhet den mat som serveras. Inspektörerna kan konstatera att böcker och andra läromedel i år ändamålsenliga men till viss del är slitna.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans resurser är goda.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Ransta skola är av godtagbar kvalitet och vill lyfta fram skolans arbete med att tidigt identifiera elevernas stödbehov samt skolans, i flera avseende, goda resurser.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Normer och värden

- Elevernas trygghet bör förbättras samt en analys göras av elevernas synpunkter på kränkningar mellan elever och mellan vuxna och elever.
- Elevernas inflytande över lärandet bör stärkas.

Kunskaper

- Skolan bör på skolnivå sammanställa elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.
- Elevernas kunskap om läroplanens och kursplanernas mål bör utvecklas.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolan bör analysera hur lärare och arbetslag arbetar med elevinflytande och tillsammans med eleverna definiera vad man avser med elevinflytande och elevdemokrati.
- Skolans program mot kränkande behandling bör utformas så att innefattar alla delar författningarna ställer krav på. Programmet bör göras känt bland samtliga berörda.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Skolan bör utveckla den pedagogiska verksamheten genom att utforma rutiner för diskussioner om hur de nationella styrdokumenterna kan utgöra en grund för undervisningen och uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling.
- Skolan bör vidare analysera om stöd ges i tillräcklig omfattning i alla ämnen.

Styrning och ledning

- Den pedagogiska ledningen bör stärkas.
- Den systematiska uppföljningen och utvärderingen på skolan bör förbättras.
- Skolans arbetsplan bör utformas så att den i alla delar följer författningarnas krav och den bör, liksom kvalitetsredovisningen, göras känd bland samtliga berörda.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

- Skolan bör se över om undervisningen i naturvetenskapliga ämnen och teknik följer de nationella mål som kursplanerna anger.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

- Elevens val erbjuds inte (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).

Datum
2005-05-02

Ort
Stockholm

Maria Bennet

Inger Nyberg - Gummesson